

демонструвати весь дослід або його фрагмент. Можна прокоментувати демонстрацію, повторити запис, призупинити те чи інше зображення тощо. Відеодемонстрація не містить готових знань. Але вона може підвести студента до самостійного встановлення взаємозв'язків і формулювання висновків.

Контроль знань – невід'ємна складова частина освітнього процесу, тому його методи розглядаються в тісному зв'язку з іншими методами навчання. Оцінка знань, умінь і навичок має бути об'єктивно правильною й відображати реальний рівень успішності студентів. Це дає можливість керувати процесом засвоєння знань, удосконалювати процес навчання, підвищує його ефективність. Методи усного контролю здійснюються шляхом індивідуального і фронтального опитування. Ефективність методів усного контролю залежить від чіткості формулювання запитань (зрозумілі, лаконічні) і від ступеня їхньої проблемності. Контроль виконання лабораторної роботи дає можливість перевірити рівень сформованості вміння застосовувати здобуті знання на практиці.

Перевагою письмової перевірки є те, що за короткий термін вдається скласти уявлення про знання багатьох студентів, результати перевірки зберігаються і є можливість з'ясувати деталі й неточності у відповідях та пояснити їх студентам. Перед початком роботи слід обов'язково ознайомити студентів із нормами і критеріями оцінювання знань. Завдання мають бути посилюючими, відповідати рівню знань студентів і водночас вимагати відповідних зусиль, виявляти знання фактичного матеріалу.

Отже, плідність практичного заняття залежить від успішності реалізації викладачем його основних цілей – розвивати здібності студентів, викликати інтерес до навчання і підтримувати його, активізувати розумову діяльність, формувати вміння застосовувати знання на практиці. Адже сьогодні потребує високоосвічених, активних, конкурентоспроможних фахівців.

Список використаної літератури

1. Дудник Т.П. Організація навчально-виховного процесу /Т.П. Дудник, Н.Г. Лихогод ; за ред. С. Світельської, Н.Цибенко. – НМЦ: Агроосвіта, 2015. - 448 с.
2. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник /В. В. Каплінський. – Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. – 224 с.
3. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: посібник. – К., 2006.– 242 с.

РЕАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ ВІЗУАЛІЗАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В МЕДИЧНОМУ ЗВО: ТЕХНОЛОГІЯ СКРАЙБІНГУ

Лещенко Т. О., Жовнір М. М.

Полтавський державний медичний університет

Висвітлено теоретичні й практичні аспекти використання технології скрайбінгу для візуалізації навчального контенту під час вивчення української мови як іноземної. Описано особливості й способи застосування скрайбінгу під час вивчення української мови іноземними студентами медичного ЗВО. Представлено переваги використання технології скрайбінгу.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, візуалізація, скрайбінг, скрайб-презентація, іноземний здобувач освіти.

The article is devoted to theoretical and practical aspects of the use of technology scribing for visualization of educational material in the Ukrainian language teaching process. The options for using the scribing technique in Ukrainian language as a foreign language for foreign students of medical universities are considered. The advantages of using the scribing technique have been described.

Key words: information and communication technologies, visualization, scribing, foreign student, medical student.

На думку дослідників, «Сучасне суспільство поступово трансформується в нову соціальну структуру, нерозривно пов'язану з глобальною інформатизацією усіх сфер і відносин» [3, с. 125]. Стрімкі модифікації та їхні прояви зумовлюють зміну звичних дидактичних теорій і традиційних навчальних практик. На часі – багатоаспектне й системне дослідження проблем, тісно пов'язаних із модернізацією сучасної вітчизняної освітньої галузі і пошуком ефективних шляхів та інноваційних педагогічних прийомів, здатних доповнювати узвичаєні методи подачі й опрацювання навчальної інформації, а іноді й замінювати їх.

Дидактичний простір безупинно оновлюється не лише під впливом динамічних змін у навколишньому світі. Необхідність глибшого аналізу системи викладання в закладах вищої освіти (далі – ЗВО), зміщення педагогічних акцентів і пріоритетів, а також осучаснення освітніх стандартів підпорядковані потребі підготувати кваліфікованого спеціаліста, здатного відповідати вимогам сьогодення в межах вітчизняного і світового освітнього континуумів. Омовлене невіддільне від націлення нашої країни на подальшу інтеграцію в європейський освітній простір.

Викладачам потрібно враховувати, що нове покоління здобувачів освіти кардинально відрізняється від студентів попередніх десятиліть і років. Фундамент успішного навчання у вищій школі вибудовується в модернізованій попередній освітній ланці – сучасна школа не лише сприяє засвоєнню базових знань, умінь і навичок, а й дає поштовх для всебічного розвитку особистості, створює освітнє середовище для реалізації творчих здібностей, забезпечуючи адаптацію кожного майбутнього студента до подальшого навчання, його самореалізацію й еволюцію. Сучасний здобувач освіти чітко усвідомлює власну життєву мету й поступово вибудовує траєкторію руху для її успішного досягнення.

Такі особистісні трансформації посприяли тому, що відтепер освіту ототожнюють із дієвим інструментом фор-

мування самодостатньої, усебічно розвиненої особистості, спроможної здобувати й використовувати знання в умовах динамічних змін та інтенсивного суспільного розвитку. З огляду на стрімке зростання ролі знань і технологій, інтенсифікації процесів глобалізації, посилення впливу інтернету й виклики реформування системи освіти загалом, актуалізуються питання, тісно пов'язані з вибором провідної освітньої парадигми, здатної вповні забезпечити підготовку випускника вітчизняного ЗВО, спроможного опанувати фах і успішно реалізуватися в професії. На підтвердження висловлених міркувань нотуємо: «Для сприяння розвитку потенціалу вітчизняної вищої освіти, який останнім часом потужнішає, педагогам потрібно сформувати професіонала, який буде вповні відповідати високому світовому стандарту, а отже, прагнучи до стрімкого фахового зростання в майбутньому, докладатиме чимало зусиль для засвоєння базових знань і вмінь, які з часом стануть підґрунтям його професійного становлення й розвитку» [4, с. 148].

В умовах оновленого дидактичного простору діяльність викладачів ЗВО повністю підпорядкована забезпеченню суспільства фахівцями нового типу. Пильної уваги вимагає підготовка кадрів вищої кваліфікації серед іноземців, які здобувають вищу освіту в Україні. У полі нашого зору – іноземні здобувачі медичної освіти. У цій розвідці ми прагнемо висвітлити результати використання розгалуженої парадигми сучасних візуалізаційних засобів і навчальних технологій під час вивчення української мови як іноземної. Пропонована стаття – продовження циклу праць, присвячених упровадженню педагогічної інноватики в навчальний процес. Зауважимо, що у своїх попередніх статтях ми неодноразово апелювали до думки про дидактично вмотивоване впровадження у вищівське викладання інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) як елемента оновленого освітнього дискурсу [2-6].

Щоб відповідати вимогам освітнього сьогодення й успішно виконувати педагогічні надзавдання, сучасному викладачеві потрібно демонструвати постійний фаховий розвиток і результати безперервної професійної освіти, особистісне зростання, здобутки власних методичних експериментів, сприйняття інноваційних дидактичних альтернатив і гнучку адаптацію до переорієнтації освітніх програм. Для цього вкрай важливо сприймати й упроваджувати дієвий інструментарій інтерактивних та інформаційно-орієнтованих методів і форм навчання, суголосних новому освітньому формату.

Мета праці – опис особливостей використання технології скрайбінгу як передової технології візуалізації навчальної інформації під час мовної підготовки іноземних здобувачів медичної освіти.

Поставлена мета передбачає розв'язання таких завдань: 1) проаналізувати тенденції впровадження ІКТ у освіту в контексті актуальних суспільних трансформацій; 2) з'ясувати сутність і окреслити місце скрайбінгу в парадигмі сучасних засобів візуалізації навчальної інформації; 3) охарактеризувати види скрайбінгу; 4) описати особливості використання навчальних скрайб-презентацій під час вивчення української мови іноземними студентами-медиками.

Сучасна лінгводидактика, зорієнтована на проблему впровадження у вищівське викладання ІКТ як елемента оновленої освітньої парадигми, зумовлює посилений інтерес до навчальних технологій, що базуються на використанні *гаджетів*. Опис суті ІКТ, умотивовування доцільності їх використання в навчальному процесі, деталізація алгоритмів практичного застосування ІКТ нині поступаються місцем детальному огляду й аналізу схем використання комп'ютерної інноватики під час вивчення різних навчальних дисциплін з урахуванням специфіки кожної (В. Биков, О. Глазунова, К. Дегтярьова, О. Іванова, О. Комочкова, Ж. Краснобаєва-Чорна, М. Курвитс, Г. Кучаковська, Н. Лисенко, В. Луговий, Л. Назаревич, А. Нісімчук, Л. Пирожено, О. Падалка, О. Пометун, Т. Полиця, В. Юфіменко, Я. Яненко тощо).

Актуалізуються дослідження, присвячені питанням апробації комп'ютерної візуалізації навчальної інформації у вищівське викладання під час виучування тієї чи тієї навчальної дисципліни. Розгляду способів і засобів візуалізації освітньої інформації присвячено наукові розвідки і вітчизняних, і зарубіжних лінгводидактів (П. Анохін, Р. Арнхейм, Е. Артем'єва, Б. Бадмаєв, О. Бецько, О. Бігич, Г. Вороніна, Р. Гурина, С. Данилюк, К. Дегтярьова, Н. Житеньова, В. Каган, О. Кисельова, Т. Познякова, Н. Терещенко та ін.). Детально й системно проаналізовано різноманітні оригінальні засоби й прийоми комп'ютерного зображення навчального матеріалу, запропоновано нові методики його застосування під час викладання різних навчальних дисциплін, висвітлено питання, пов'язані з дидактичним потенціалом комп'ютерної візуалізації (Л. Білоусова, Л. Білявська, Д. Безуглий, Л. Бутенко, М. Друшляк, Н. Житеньова, О. Мансуров, М. Манько, В. Осадчий, Т. Сорока, М. Цимбалюк, В. Швирка, С. Шушкевич, В. Щербатюк та ін.).

Незважаючи на актуальність і частковий опис проблем, тісно пов'язаних із інформатизаційними тенденціями в освіті, деякі питання й аспекти впровадження комп'ютерної візуалізації потребують пильнішої уваги й детальнішого опрацювання. Недослідженою із цього погляду лишається сфера медичної освіти.

Загальновідомо, що візуалізація, надання зримой форми конкретному об'єкту, суб'єкту чи процесу поглиблює наочне сприйняття навколишньої дійсності загалом і навчальної інформації зокрема. Залучення візуальних фрагментів під час викладання гуманітарних дисциплін, зокрема й мови, з одного боку, сприяє концентрації уваги студентів на суті поданого навчального матеріалу, кодуванню представленій інформації, полегшенню розуміння й запам'ятовування навчального контенту, а з іншого – забезпечує підтримку діяльності викладачів, допомагає реагувати на потреби аудиторії й залучати її до активної навчальної діяльності. Запуск механізмів зорового сприйняття й фіксації інформації, трансльованої у вигляді зображень, слайдів, схем, графіків, таблиць, діаграм тощо, доповнює вербально-письмову комунікацію між викладачем і здобувачем освіти.

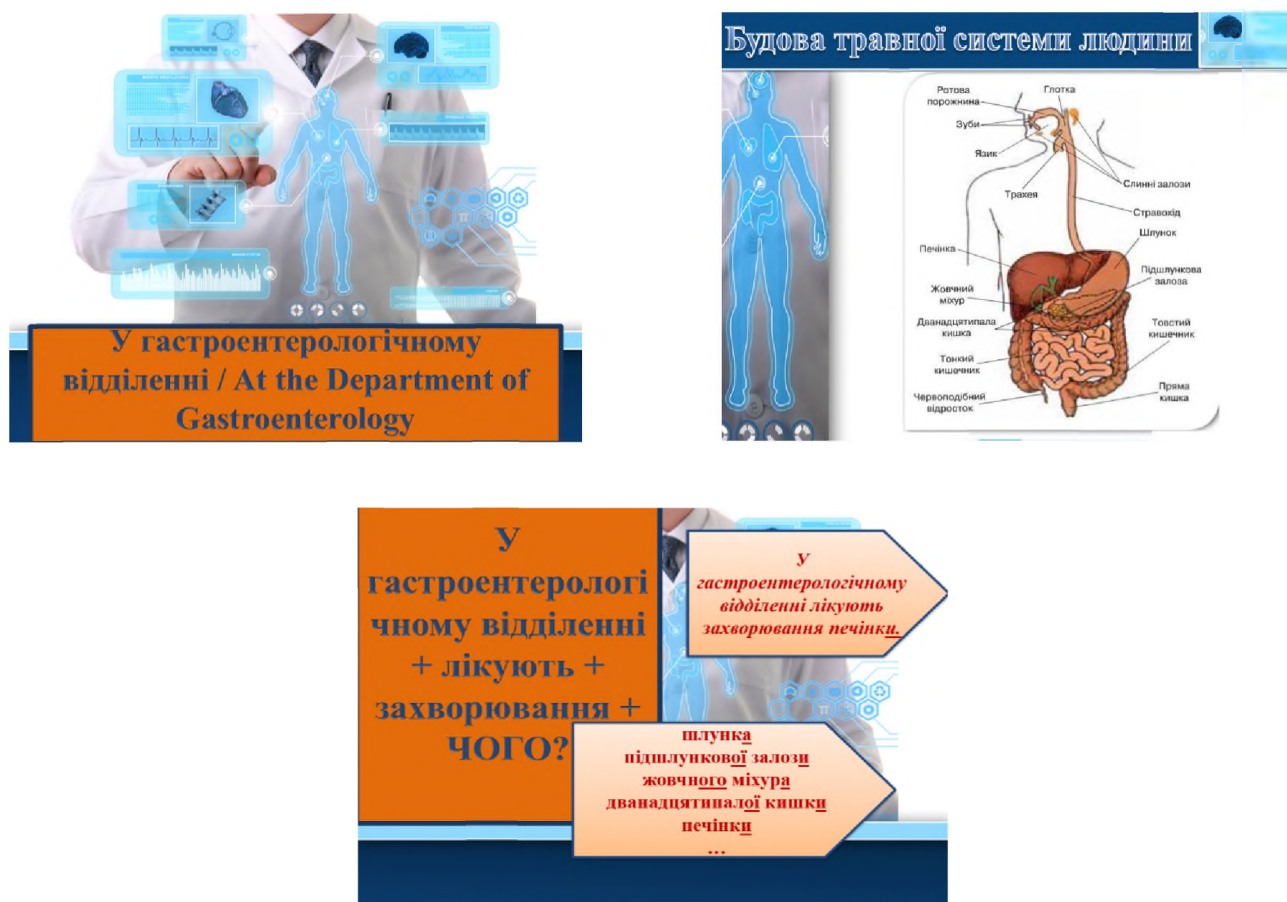
Ми переконані, що раціональне структурування й подача навчального матеріалу за допомогою засобів унаочнення забезпечують стисле представлення значних обсягів інформації та її сприймання за рахунок швидкої активізації пізнавальних механізмів, які доповнюють і візноманітнюють вербальний канал подачі інформації. Ураховуючи те, що сучасний інформаційний простір маркірований стрімким розвитком комп'ютерних технологій і цифрових засобів трансляції інформації, у візуалізаційних елементах, продукованих із використанням ІКТ, убачаємо навчальні матеріали нового покоління, які вдало синтезують образні й текстові сегменти, посилюючи ефективність впливу на студентську аудиторію.

Багаторічний досвід роботи з іноземними здобувачами медичної освіти переконує в результативності пошуку наочних засобів, їх створення й систематичного використання і звичних, і сучасних технологій візуалізації при

СУЧАСНІ ТRENДИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ПЕРСПЕКТИВИ І ЗДОБУТКИ

розв'язанні навчальних завдань – ментальних карт, навчальної інфографіки, хмарин слів, мультимедійних презентацій, дидактичних слайдів у мережевому контенті тощо. Варто зауважити про доцільність залучення фрагментів візуалізації для перетворення традиційного викладу теоретичного матеріалу на цікавий і зрозумілий студентам навчальний інтерактив, спрямування фокусу їхньої уваги на ключові моменти й важливі взаємозв'язки між ними. Стисло й структуровано відтворений матеріал полегшує сприйняття і запам'ятовування, а можливість виконувати завдання і вправу урізноманітнює традиційні компоненти заняття й позитивно впливає на мотивацію студентів, стимулюючи їх до детальнішого опрацювання навчальної інформації.

У цьому контексті не викликає жодного сумніву залучення тематичних мультимедійних презентацій, що містять розроблені теоретичні й практичні блоки. До прикладу подаємо фрагменти (мал. 1) зі зразків навчальних презентацій, створених для роботи з іноземними здобувачами освіти ПДМУ під час вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна за професійним спрямуванням. Українське професійне мовлення: лікар – пацієнт» (3 курс, спеціальність «Медицина», тема практичного заняття – «У гастроентерологічному відділенні»).

Малюнок 1

Розгалужена система інструментів для формування візуального супроводу навчального матеріалу – сервіси для створення слайд-шоу, презентацій, відеопрезентацій, скрайбінгу, пазлів, коміксів, ребусів, векторних графічних зображень, інфографіки, 3D-об'єктів, рефлексивних карт, картографічні сервіси тощо – уможливають створення й апробацію кінцевого продукту – дидактичного візуального засобу нового покоління.

Останнім часом посилюється цікавість до використання в навчальному процесі скрайбінгу, що підтверджують дослідження вітчизняних лінгводидактів (Л. Білоусова, В. Житеньова, Ю. Конферерат, О. Мілейко, А. Приходько, В. Редькіна, Т. Сорока). На актуальності й значущості скрайбінгу в професійній діяльності сучасного педагога наголошують у своїх працях науковці (І. Андрощук, Л. Білоусова, В. Житеньова, Ю. Конферерат, О. Мілейко, Ю. Меленчук, І. Мовчан, Н. Моргунова, О. Мягкова, А. Приходько, В. Редькіна, Т. Сорока й ін.). У своїх працях дослідники розглядають суть і специфіку скрайбінгу, особливості скрайб-технології як інтерактивного засобу для концептуалізації інформації, описують основні ресурси для створення скрайб-презентацій і відеоскрайбінгу, частково вирізняють ключові аспекти впровадження скрайбінгу в процес вишівського навчання тощо.

Розглянемо дефініції скрайбінгу, які побутують у сучасному дидактичному дискурсі. Так, у розвідках Л. Білоусової чітко резюмовано: «Ми розглядаємо скрайбінг як технологію візуалізації, яка забезпечує відображення ключових моментів змісту навчального матеріалу (властивостей об'єкта навчання, його внутрішніх і зовнішніх зв'язків) шляхом використання простих графічних елементів (малюнків, піктограм, символів, слів, схем, діаграм), послідовно створюваних на екрані відповідно до усного викладу (або аудіоряду)» [1, с.40].

Дослідниця Т. Сорока переконана, що «Наразі скрайбінг – інноваційна технологія, за допомогою якої можна привернути увагу слухачів, забезпечити їх додатковою інформацією та виокремити головні моменти доповіді» [10,

с. 59].

Своє розуміння розглядуваної технології пропонує в методичних доробках С. Моргунова: «Скрайбінг можна представити як мистецтво візуального мислення та графічного способу спілкування з аудиторією, що полягає у створенні низки невеликих зрозумілих малюнків, графічних символів, що роблять більш прозорим і доступним сенс лекції або презентації і створюються безпосередньо під час пояснення певного матеріалу» [8, с. 173]. Цілком слушно дослідниця зауважує: «Подання інформації в техніці скрайбінгу – це передусім мистецтво відображати промову в картинках «на льоту», у реальному часі, практично паралельно з усним мовленням» [8, с. 174].

Схожі міркування фіксуємо в працях О. Мягової, яка в дослідженні, присвяченому сучасним технологіям візуалізації, нотує: «Скрайбінгу як технології візуалізації властива також можливість компактного представлення навчального матеріалу, сприяння його продуктивному засвоєнню і запам'ятовуванню» [9, с. 92].

Як бачимо, уніфікованого кодифікованого визначення скрайбінгу сучасна лінгводидактика не має, утім, у дефініціях дослідників простежуємо спільність – лаконічність і оригінальність подання навчального матеріалу, сприяння його продуктивному засвоєнню й запам'ятовуванню. Ми тлумачимо скрайбінг новітньою технологією синхронного супроводу навчального контенту засобами візуального представлення інформації – схемами, малюнками, графіками, діаграмами тощо.

Натепер дослідники вирізняють кілька різновидів скрайб-технології, зокрібно скрайбінг мальований, аплікаційний, магнітний, фланелеграфічний, комп'ютерний [1, с. 44]. На наш погляд, особливої уваги заслуговує останній вид, оскільки саме він тісно корелює з провідними освітніми зрушеннями в напрямі інформатизації навчального простору. Окремо вирізняють і відеоскрайбінг – динамічний вид скрайбінгу, створеного в спеціальних програмних засобах (Movie Maker, Pinnacle тощо). Його здебільшого використовують для оформлення реклами, мультфільмів, віртуальних виставок, екскурсій, подорожей, турів тощо.

У розвідках Л. Білоусової й Н. Житеньової писано комбінований скрайбінг: «Такий вид скрайбінгу може поєднувати мальований скрайбінг з аплікаційним, мальований із магнітним, аплікаційний із магнітним тощо. Комбінований скрайбінг може також включати відзняті фрагменти відео будь-якої скрайб-презентації або комп'ютерного скрайбінгу» [1, с. 44]. Розглядувані види скрайбінгу представлено на мал. 2.

Мал. 2. Види скрайбінгу

Зауважимо про різноманітність і доступність інтернет-сервісів для створення візуалізаційного контенту за допомогою технології скрайбінгу – SparcolVideoScribe (www.sparcol.com), PowToon (www.powtoon.com), GoAnimate (www.goanimate.com), Plotagon (www.plotagon.com) тощо.

Ми переконані, що робота зі скрайб-контентом на заняттях із української мови як іноземної сприяє розвитку у студентів логічного / образного / асоціативного мислення, активізації пізнавального інтересу й цікавості до край важливої, але не профільної навчальної дисципліни, здатності до логічних умовисновків, до проведення аналогій, структурування інформації; забезпечує швидке формування комунікативних умінь і навичок роботи з текстовими фрагментами. Прикметна риса скрайбінгу – скрайбінг-презентацій і відеоскрайбінгу – концентрація уваги студентської аудиторії на оригінальних графічних образах, в яких утілено ключові аспекти презентованого матеріалу, ідей і положеннях, які потрібно засвоїти і згодом відтворити.

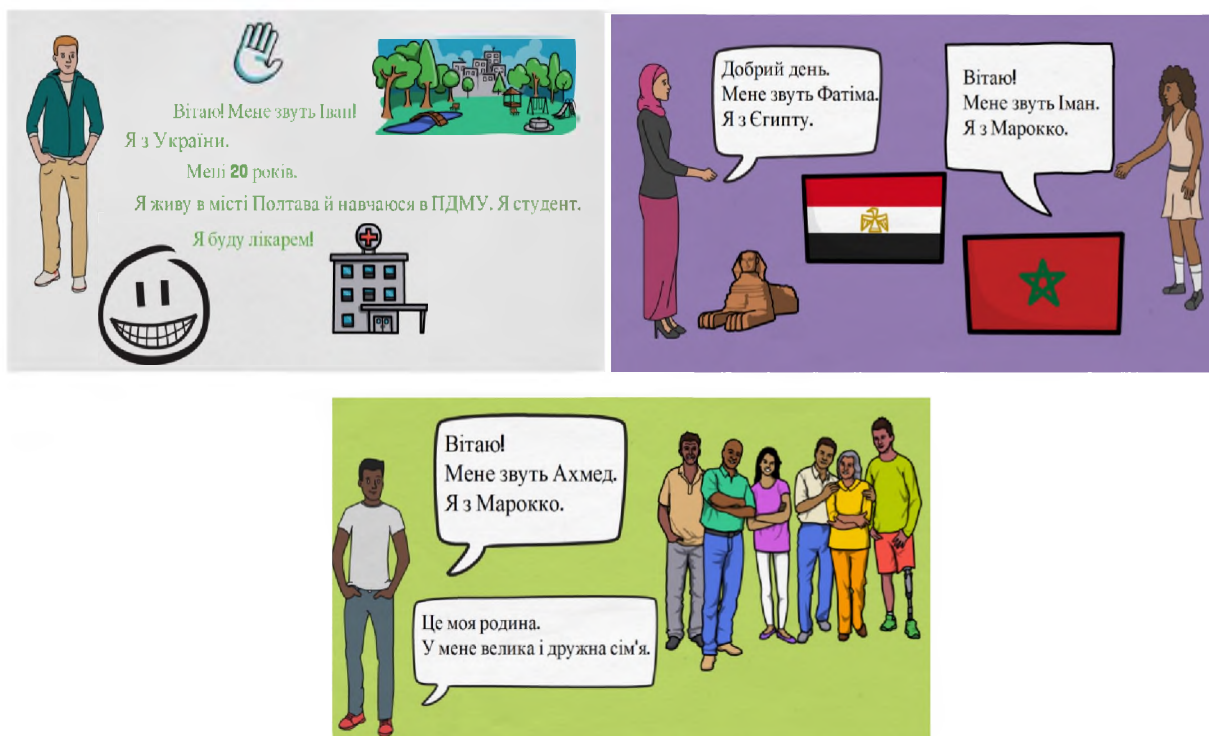
Досвід нашої роботи показав, що заняття з іноземними здобувачами освіти, які вивчають українську мову, організовані із залученням поданих у оригінальній і доступній для сприйняття формі скрайб-презентацій, наочно ілюструють важливі теоретичні аспекти, акцентують на їхніх взаємовідносинах і причинно-наслідкових зв'язках. Від статичних слайдів традиційних мультимедійних презентацій формат скрайб-презентацій відрізняється динамічністю подання матеріалу. Під час перегляду студенти можуть відчувати себе співавторами, здогадуючись про те, що з'явиться на екрані, домальовуючи в уяві малюнки, образи й дописуючи слова / фрази. Його використання створює додаткові можливості для розвитку й демонстрації креативної компоненти і викладача, і студента.

Матеріал, поданий таким чином, не лише наочно демонструє фактаж, а й забезпечує його доступність, раціональність, систематизацію, усвідомленість і алгоритмізацію. Ефективність послугоування скрайбінгом на заняттях пояснюється здатністю людського мозку сприймати універсальну знакову мову – картинку, графічні образи, символи й замальовки. Завдання викладача-мовника – правильно й доречно представити звичні слова у формі

кольорового мальованого контенту.

Візуальний супровід теорії забезпечує швидке додавання нової інформації до раніше засвоєних знань, а також розвиває пізнавальний інтерес до того, що відбувається на занятті. На наш погляд, інформація, подана на малюнках, може бути представлена на початку практичного заняття й містити основні положення, ключові елементи, терміни, поняття, базову лексику чи граматичний мінімум, який необхідно засвоїти студентам під час вивчення української мови як іноземної. Доречним бачиться демонстрація скрайб-презентацій на етапі систематизації й повторення. Обидва варіанти цілком дидактично вмотивовані, оскільки дають можливість унаочнити ключові аспекти теорії, зафіксувати логічні взаємоперетини між стрижневими поняттями, сконцентрувати увагу на головному на етапі узагальнення вивченої теми чи рефлексії.

Вдало підібрана скрайб-презентація урізноманітнить будь-яке заняття, при цьому стане доречним додатком на кожному з його традиційних етапів. Пропонуємо для прикладу фрагменти навчальних скрайб-презентацій, розроблених для вивчення теми «Знайомство. Усталені формули ввічливості» (1 курс, спеціальність «Медицина» / «Стоматологія») (мал. 3).

Малюнок 3

Погоджуємося з міркуваннями дослідниць Л. Ляхощької, Л. Бондаренко і Г. Юзбашевої, які пропонують залучати до створення скрайб-малюнків здобувачів освіти [7, с. 86]. На наш погляд, такий креатив урізноманітнює форми роботи зі студентами, мобілізує розумовий і творчий потенціал кожного, сприяє генеруванню і втіленню нових ідей, умінню їх систематизувати, вирізняти ключові аспекти й параметризувати їх. Головне – студенти з цікавістю й захопленням виконують творчі завдання, працюють зі словесним і графічним контентом.

Загальновідомо, що нині переосмислюється стереотипний образ студента як пасивного здобувача знань. Зазнає істотних змін і діяльність викладача, зміщуються доміанти його педагогічної ролі в системі вищої освіти загалом. Сучасний викладач постійно експериментує, шукає нові дієві способи трансляції навчального матеріалу, намагається поєднувати різні форми діяльності здобувачів освіти, використовує можливості електронного навчання, обирає для роботи інформаційно-комунікаційні технології й мережевий контент нового покоління.

Дидактична доцільність використання візуалізації навчальної інформації зумовлена потребою апелювати до когнітивних особливостей сучасних здобувачів освіти, ключових цілей викладання, підвищення якості й результативності навчання загалом. Ураховуючи психологічні особливості студентів, викладач-мовник має обирати дієві й педагогічно вмотивовані засоби презентації матеріалу, орієнтовні на цілісну, динамічну системну подачу навчального контенту в оригінальному, креативному форматі.

Педагогічна інноватика, яка корелює з інформатизаційними тенденціями в освітній галузі, – основа освітнього й наукового розвитку. Використання різних видів візуалізації фактажу під час мовної підготовки іноземних студентів медичного фаху доводить, що кожен із проаналізованих різновидів скрайбінгу маркірований потужним дидактичним потенціалом: сприяє інтенсифікації освітнього процесу, забезпечує інформаційну насиченість і повноту матеріалу, раціональну організацію навчально-пізнавальної діяльності студента за рахунок активізації зорового аналізатора, логічного, образного й асоціативного типів мислення. Фахові терміни й основні поняття, подані у формі скрайб-презентацій, зацікавлюють студента змістом і формою, полегшують сприйняття навчальної інформації, спрощують її засвоєння і прискорюють процес запам'ятовування. Під час вивчення української мови як іноземної вони допомагають інтегрувати й алгоритмізувати нові знання, виділяти й за потреби поєднувати ключові моменти поняття.

Подальше дослідження дидактичного інструментарію візуалізації навчальної інформації може відбуватися в напрямі детальнішого вивчення особливостей упровадження ілюстраційної компоненти в контексті освітнього едьютейменту.

Список використаної літератури

1. Білоусова Л. Візуалізація навчального матеріалу з використанням технології скрайбінг у професійній діяльності вчителя / Л. Білоусова, Н. Житеньова // Фізико-математична освіта : науковий журнал. – 2016. – Вип. 1 (7). – С. 39–47.
2. Лещенко Т. О. Використання електронного сервісу Kahoot під час вивчення предмета «Українська мова як іноземна» у вищому медичному закладі освіти / Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 19 березня 2020 р.). – Полтава, 2020. – С. 124–127.
3. Лещенко Т. О. Дидактичний сегмент соціальних мереж в контексті осучаснення формату вишівського викладання мовних дисциплін іноземцям / Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір, М. В. Асламова // Молодий вчений. – 2020. – № 7.1 (83.1). – С. 93–96.
4. Лещенко Т. О. Освітній потенціал візуалізації навчального мовного контенту за допомогою інфографіки / Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір // Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 25 березня 2021 р. – Полтава, 2021. – С. 144–150.
5. Лещенко Т. О. Осучаснення формату вишівського викладання: досвід використання соціально-мережевого контенту / Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір, М. В. Асламова // Вісник університету імені Альфреда Нобеля: серія «Педагогіка і психологія. Педагогічні науки». – 2020. – №1 (19). – С. 201–210.
6. Лещенко Т. О. Технологія подкастингу в руслі цифровізаційних тенденцій мовної освіти іноземних студентів-медиків / Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір // Open educational e-environment of modern University = Відкрите освітнє e-середовище сучасного університету : електронне наукове фахове видання. – 2020. – № 9. – С. 41–53.
7. Ляхощка Л. Науково-методичні основи застосування технологій навчання в системі відкритої післядипломної освіти: методичний посібник / Л. Л. Ляхощка, Л. В. Бондаренко, Г. С. Юзбашева та ін. [за заг. ред. Л. Л. Ляхощкої (гол. ред.), Л. В. Бондаренко, І. В. Герасименко]. – К., 2018. – 162 с.
8. Моргунова Н. С. Скрайбінг як інноваційний спосіб візуалізації інформації у процесі мовної підготовки іноземних студентів / Н. Моргунова // Інноваційна педагогіка. – 2019. – Вип. 19. – Т. 2. – С. 172–175.
9. Мягкова О. В. Технології скрайбінгу під час вивчення англійської мови О. В. Мягкова // Педагогічна теорія і практика. – 2020. – № 9. – С. 176–185.
10. Сорока Т. В. Скрайбінг як сучасна форма візуалізації навчального матеріалу / Т. Сорока // Географія. – 2015. – № № 16 (284). – С. 60–62.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОГРАФІКИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ Й РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Лещенко Т.О., Юфименко В.Г.

Полтавський державний медичний університет

У контексті завдань сучасної вищої медичної освіти розкрито можливості використання інфографіки на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) і української мови як іноземної. Описано важливу роль інфографіки в ефективності й результативності навчання як основ формування професіоналізму лікаря.

Ключові слова: інфографіка, візуальна комунікація, візуалізація, українська мова (за професійним спрямуванням), українська мова як іноземна, медична освіта.

In the context of the tasks of modern higher medical education, the possibilities of using infographics in classes in the Ukrainian language (for professional purposes) and the Ukrainian language as a foreign language are revealed. The important role of infographics in the efficiency and effectiveness of training as the basis for the formation of professionalism of the doctor is described.

Key words: infographics, visual communication, visualization, Ukrainian language (for professional purposes), Ukrainian language as a foreign language, medical education.

Сучасність висуває все вищі вимоги до навчання і практичного володіння мовою в повсякденному спілкуванні й професійній сфері. Обсяги інформації зростають, і часто традиційні способи її передавання, зберігання й обробки втрачають ефективність. Нове покоління здобувачів освіти має, на думку багатьох дослідників, так зване «кліпове мислення» і очікує графічних і візуальних пояснень. Використання інфографіки дає можливість розширити можливості традиційних занять і підняти рівень навчання мови на якісно новий рівень: допомагає сконцентрувати увагу, краще запам'ятати, дає емоційний поштовх і теми для дискусій [8; 10]. Інфографіка – це візуалізація даних або ідей, мета якої – донесення складної інформації до аудиторії швидким і зрозумілим способом. Інфографіка має такі переваги: засвоєння більшого обсягу інформації, збагачення лексичного матеріалу, полегшення сприйняття матеріалу й розширення кола навчальних завдань [5].

Відомо два протилежні підходи до дизайну інфографіки. Перший – це дослідницький (англ. «explorative»), що бере початок ще в давніх традиціях оформлення наукових праць (про це детальніше – в Е. Тафті [1;2], автора багатьох праць з інформаційного дизайну). Інший підхід, названий Н. Холмсом [3] «explanation graphics» («ілюстрації, які пояснюють»), сюжетний, розповідний.

Ми більшою мірою спираємося на другий, наративний тип інфографіки. Інфографіку можна використовувати на різних етапах навчання здобувачів освіти [9; 11]. Яскравим прикладом використання інфографіки на різних рівнях навчання й для різних здобувачів освіти став новий навчально-наочний посібник "АТЛАС КУЛЬТУРИ МОВИ МЕДИКА" (авторки Тетяна Лещенко, Марина Жовнір, Вікторія Юфименко), що вийшов друком у 2021 році у львівському видавництві «Магнолія 2006» [4]. У ньому подано оригінальні ілюстрації (графічна дизайнерка – завідувачка кафедри українознавства та гуманітарної підготовки ПДМУ Тетяна Лещенко). Навчально-наочний посібник ви-